

Handläggare
Caroline Teir
Telefon: 08-50802622**Till**
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2023-02-23

Nytt system för statsbidrag till studieförbundens verksamhet

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Stadsdelsförvaltningen har mottagit en remiss från kommunstyrelsen avseende ”Nytt system för statsbidrag till studieförbundens verksamhet”. Remissen kommer ursprungligen från Folkbildningsrådet.

Folkbildningsrådet föreslår att ändra villkoren för statsbidrag till studieförbunden. En modell ska införas som grundar sig på en kvalitetsbedömning istället för statistiskt underlag.

Förvaltningen bedömer att förslaget kan väntas påverka utbudet av studieförbundens verksamhet positivt. Samtidigt ser förvaltningen en utmaning i att fördela bidraget objektivt och opartiskt. Sammantaget anser förvaltningen av fördelarna med den nya modellen för utdelning av statsbidrag överväger nackdelarna.

Förvaltningen föreslår att besvara remissen med tjänsteutlåtandet.

Bakgrund

Folkbildningsrådet har gjort en översyn av systemet för statsbidrag till studieförbundens verksamhet. Ett förslag till nytt bidragssystem har utarbetats och skickats på remiss till bland annat Stockholm stad. I remissen utpekas fyra områden som Folkbildningsrådet särskilt önskar synpunkter på.

Kommunstyrelsen har därefter remitterat ”Nytt system för statsbidrag till studieförbundens verksamhet” till Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd. Remissen bifogas tjänsteutlåtandet. Förvaltningen ombeds inkomma med ett yttrande senast 28 februari 2023.

Ärendet

Varje år delar Folkbildningsrådet ut statsbidrag till Sveriges studieförbund. Folkbildningsrådets styrelse beslutar om villkoren för tilldelningen. Genom en översyn av statsbidraget har ett nytt system för bidraget utarbetats.

Det föreslagna nya systemet innehåller flera förändringar av de grundprinciper som det tidigare systemet vilat på. För första gången ska statsbidraget fördelas efter bedömd kvalitet istället för statistiska underlag. Det statistiska underlaget som hittills använts har omfattat bland annat genomförda studietimmar och arrangemang samt unika deltagare. Med införandet av en kvalitetsbedömningsmodell ska studieförbundens hela verksamhet med måldokument och verksamhetsåtaganden istället stå i fokus.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen i samarbete med avdelningen för stadsutveckling, medborgarservice och fritid.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsnämndens stöd och samverkan med civilsamhället Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd delar årligen ut föreningsbidrag som går att söka för föreningar som verkar lokalt inom stadsdelsområdet. Stadsdelsnämnden har även idéburna offentliga partnerskap med aktörer i civilsamhället varav ett av dessa partnerskap har ingåtts med ett studieförbund. De riktlinjer som förvaltningen använder för fördelning av bidrag vilar företrädesvis på en kvalitativ bedömning av bland annat hur föreningen kompletterar nämndens egna verksamheter och hur föreningen bedöms ha förutsättningar att genomföra verksamheten. Riktlinjerna är antagna av stadsdelsnämnden.

I Rinkeby-Kista stadsdelsområde verkar flera studieförbund som får statsbidrag genom Folkbildningsrådet.

Förvaltningens bedömning av de delar som Folkbildningsrådet särskilt önskar synpunkter på
— **Kvalitetsbedömningsmodellen: behov av komplettering eller ändring.**

I det tidigare systemet vilade fördelningen av statsbidrag på tre ben: organisation, tillgänglighet och verksamhet. I den nya kvalitetsbedömningsmodellen kommer studieförbundens organisatoriska förmåga att ingå och resultatet av uppföljningar och

kontroller tas med i bedömningen. En eller flera indikatorer ska tas fram för att bedöma verksamhetens tillgänglighet. Med avseende på verksamhet kommer de kvantitativa variablerna att försvinna till förmån för en kvalitativ bedömning av studieförbundets hela verksamhetsåtagande. Bedömningsmodellen kommer att ge utrymme för att granska och bedöma studieförbundens förmåga att bedriva kvalitetsarbete.

Förvaltningen anser att principerna för den nya modellen är väl beskrivna. Sedan behöver den övergripande ansatsen konkretiseras i kommande steg för att det ska vara möjligt att ta ställning till hur den kvalitativa bedömningen genomförs och vilket fördelningsutfall detta leder till.

— **Avsnittet ”2. Verksamhetens kvaliteter” som godtagbar och allmänt accepterad beskrivning av kvaliteterna i studieförbundets folkbildningsverksamhet med förutsättning att tjäna som utgångspunkt såväl för fördelningsmodellen som för uppföljning och utvärdering.**

Förvaltningen anser att skrivningen om att motverka antidemokratisk verksamhet är betydelsefull. Även utgångspunkten att kulturen har ett egenvärde och därmed inte ska bedömas som ett redskap eller möjliggörare för något annat anses viktig. Förvaltningen ställer sig däremot frågande till varför just deltagare som är kortutbildade, utrikes födda eller har en funktionsnedsättning tas upp som målgrupper att särskilt nå. Förvaltningen konstaterar att det finns fler målgrupper som har behov av ”lärande, kultur, gemenskap och personlig utveckling” som anges tidigare i samma text och skulle se positivt på ett tydliggörande eller en referens till vad framlyftandet av just dessa grupper grundar sig i.

— **Möjligheterna för studieförbunden att tillämpa fördelningsmodellen i hela organisationen.**

Förvaltningen anser att det nya synsättet på organisationens samlade mål, prioriteringar och åtaganden har potential att öka kvaliteten och tydligheten i såväl studieförbundets interna som externa verksamhet och kommunikation. Den nya modellen kan förväntas vara resurskrävande för studieförbunden att ställa om till. Därefter finns potential att modellen kan integreras i verksamheternas egen kvalitetsutveckling för de studieförbund som så önskar.

— **Förslaget om att tillhandahålla underlag för kommunernas och regioners bidragsgivning (se denna remisskrivelse).**

Stadsdelsförvaltningen ser positivt på att Folkbildningsrådet avser tillhandahålla lokal och regional statistik samt en eller flera

modeller för bidragsfördelning för de kommuner som är intresserade.

Förvaltningens övriga synpunkter

Förvaltningen ser positivt på det nya förtydligandet om att studieförbunden även vid samarrangemang med annan part har ett eget odelat ansvar. Varje arrangemang som delvis täcks av statsbidrag bör uppfylla de villkor som finns för bidraget.

Förvaltningen ser positivt på det utökade kravet på cirkelledarnas lämplighet från det tidigare kravet som fokuserade på deras kompetens. Det nya kravet sätts i betydelse i samband med demokrativillkoren och förvaltningen ser att det aktualiserar lämplighetsprövningar av vem som kan bli cirkelledare.

Förvaltningen ser positivt på att krav ställs på att kulturprogram måste vara öppna och publika istället för interna. Det finns ett betydelsefullt värde i att skapa kultur för allmänheten eftersom det bidrar positivt till att väcka intresse och ge möjligheter till de målgrupper som inte redan är kulturellt insatta eller engagerade.

Den stora utmaningen som förvaltningen ser med den föreslagna nya modellen är att fördela bidraget objektivt och opartiskt jämfört med hur bidraget hittills tilldelats utifrån statistiska underlag. Det bedöms dock finnas möjligheter att den nya modellen med dess villkor kommer att gynna det utbud av verksamhet som allmänheten får möjlighet att ta del av. Studieförbundens verksamhetsutveckling kan också komma att gynnas av att fokusera mer på kvalitativ helhet än på att producera största möjliga volymer.

Sammantaget anser förvaltningen att fördelarna med den nya modellen för utdelning av statsbidrag överväger nackdelarna.

Förvaltningen föreslår att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Victoria Callenmark
tf. stadsdelsdirektör
Rinkeby-Kista
stadsdelsförvaltning

Jonas Eliasson
tf. administrativ chef
Rinkeby-Kista
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remisskrivelse angående förslag till nytt bidragssystem för studieförbunden
2. Förslag: Statsbidrag till verksamhet i studieförbunden

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Victoria Callenmark, tf. stadsdelsdirektör	2023-02-07
Jonas Eliasson, tf. administrativ chef	2023-02-07